

ACC. N:R. M. 7556 :1-42.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *skolbarn från*
 Härad: *Konga* Adress: *Skiss skola, Växjö*
 Socken: *Växjö landsförs.* Berättat av:
 Uppteckningsår: *1941.* Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tranan o. värfundagen.

N. 1-42

26. 8. 14,

L. v. F. 37.

Skriv endast på denna sida!

167556:1.
Stanan och Värfudagen.

LUND
FOLKMINNESARKIV

Vi fira Värfudagen den tjugofemte mars. Då kommer kararn till oss med goffer och mycket annat. Stanan lägger gofferna i skumpen eller under husvåfuddan. En gång skickade jag en present till mig ute i häddgården. Presenterna skaller vi krammat. Den som lämnar presenterna brukar vara utklädd till luffare och isband har han fångat sig med fot. Han är inte alls lik julkonken som kommer vid jul. Man skall lägga sig särskilt tidigt denna kväll. Vi brukar kasta om att komma först i säng. En gång kom jag ut i säng. Då kallade de mig "kararn". På Värfudagen brukar vi äta röfkor. Maria beledigadag har många namn, t. ex. röfheldagen, handagen och Värfudagen. Min far heter Johan Johanson och

M 7556:2

år landbudsare. Men mor och far har
inte för tillämpat samma redskap.
Men min farmor och morfar har be-
rättat för mig, hur de budade göra, när
de var barn.

Stina Arvola, Väggö, den 3 april 1941

Eric Johansson

Stina 6

M. 7556:3

Tranan och Vårfrudagen.

LUND.

SEKETS
FOLKMINNESARKIV

Vårfrudagen brukar kallas brandagen eller väffeldagen. Presenterna som tranan kommer med kallas brannat. Tranan kommer med presenterna om natten. Hon lägger dem i en strumpa, som man brukar hänga upp på spjället om kvällen. Presenterna som tranan kommer med brukar mest vara goffer. Vårfrudags afton skall man lägga sig i dagslys för att man skall få säden inbärgad tidigt. På vårfrudagen äter man väfflor. Man skall springa runt huset tre gånger på vårfrudags afton, för att man inte skall bli biten av någon om under sommaren. Det sista har jag inte själv varit med om. Det har mina föräldrar berättat. De äro lantbrukare.

Skirs skola, Växjö, den 3 april 1941

Arnold Svensson

7/11/1941

Tranan och Vårfrudagen.

Vårfrudagen brukar man kalla frondagen eller våffledagen. Tranan brukar komma med presenter till mig. Dessa presenter kallar vi krammat. Jag brukar få dem om morgonen, när jag står upp. Tranan lägger dem alltid inomhus. Hon brukar lägga dem i strumporna eller under huvudkudden. Jag brukar få pengar och gifter i present. Det har aldrig varit någon hemma, som har varit utklädd och kommit med presenterna. Man skall inte kända ljus den kvällen, utan lägga sig tidigt, ty "Tranan bär ljus i sängen," säger man. På vårfrudagen brukar man äta våfflor. Vi bor på Teleborgs gård, och min far har sitt arbete vid jordbruket. Min mor sköter sysslorna inomhus. I mina föräldrars hem hade de också den seden att lägga sig i dagslys. Det hade de fått lära av sina föräldrar.

Thurs skola, Väsjö, den 3 april 1941

Maj Petersson

Klass 6

Tranan och Vårfrudagen.

Vi fira vårfrudagen som en högtid. Vi kalla vårfrudagen också för tranedagen. På tranedagen får vi presenter och godisaker. Vi kalla presenterna för tranemat. Tranan lägger godsakerna och presenterna i en strumpa som hänger på spjället i rummet. Vi brukar få chokladbitar, kola och påskägg. Det är ingen som klär ut sig, utan det är någon lägger dit godsakerna. För skulle man alltid lägga sig i dagsfus. Vi brukar inte hävla om att komma först i säng. Vi brukar i stället hävla om vem som kommer först upp för att se, vad som finns i strumpan. Vi brukar äta väfflor på vårfrudagen. Min far är stallskötare Elov Nilsson på Teléborgs gård. Mina föräldrar har tillämpat samma sedvänjor i sin barndom.

Skirs skola den 3 april 1941

Kjell Nilsson.

W. H. 11. 6.

M. 7556:6
Tranan och Vårfrudagen.

Vårfrudagen firas oftast som en högtidsdag.
Vi kallar vårfrudagen transdagen, därför att tranan brukar komma med godsaker till oss den dagen. Jag brukar kalla dessa presenter för tranmat. Tranan lägger presenterna i omhus. Jag hänger upp en strumpa på spisdörren, och sedan kommer tranan och lägger presenter i strumpan. Jag brukar oftast få gotter. På transdagen skall man ~~vid~~ lägga sig vid dagsljus, för tranan kommer innan det blir mörkt. Vi äter alltid väfflor på transdagen. En del kallar det därför väffeldagen. Mina föräldrar äro lantbrukare, och de heter Carl Johansson och Olga Teresia Johansson.

Skirs skola, Växjö, den 3 april 1941

Rune Johansson

Klass 6

Tranan och värfrudagen

Vi brukar fira kanedagen, genom att hänga upp en skumpa på spjället. Sedan kommer tranan under natten och lägger dit godsaker. En del brukar lägga skumpan under huvuddukden. Det är ingen som brukar klä ut sig. Vi brukar gå och lägga oss litet tidigare dessa kvällar. Vi brukar inte skriva brev till varandra. Pappa är ladugårdsförmän och heter Per Olsson, mamma heter Vera Olsson. De har endast firat värfrudagen med att äta väfflor.

Skis skola, Vaxjö den 3 april 1941

Onders Olsson

Klass 6

Tranan och Vårfrudagen

Vårfrudagen firar vi icke på något särskilt sätt. Vi kallar den Marie bebildelsedag. Tranan leverar frömmen med alla franska godsaker, fet kaka, choklad och fet. Vi kalla presenterna frömmen. Godsakerna skrypar franan i en skumma. På vårfrudagen går vi och drager alla sygden så att franan kan frömma ner genom kaskelugnen. Vi leverar på en del söttaker. Det är ingen som klar ut sig och lämna dem. På vårfrudagen åter vi väpna. Jag främmer inte till något annat om dessa dagar. För heln Thure och är land-

M. 7556:9

lovskare, men heter Elsa
Jalomonsson. Föräldrarna ha till-
kommit samma bekräftelser i
sin barmodighet De ha varit
del av sina föräldrar.

Stens skola, Näsby, den 3 april

1911

Geran Jalomonsson

Stens G.

Stranan och Vårfrudagen.

Vi brukar inte fira vårfrudagen på något särskilt sätt. Vi kallar dagen för framdag. Stranan kommer med godaiken på vårfrudagens morgon. Jag kallar dessa saker kampråenken. Jag hänger upp min skumma på vårfrudagaftons kväll på sängkanten och på vårfrudagens morgon brukar skumman vara full av godaiken. Jag brukar få kroniskt. Jag har aldrig sett kranan, för den kommer på natten, när jag sover. Man skall gå till sängs tidigt på vårfrudagrafton medan ~~det~~ det är dagslys. Om man inte gör det, kommer man inte med något riktigt på

M. 7556:11.

hela året. På vårbrudagen
bruka vi få väfflor. Mina
föräldrar äro jordbrukare. De
har i sin barndom tillämnat
samma utbildningar. Dessa har
de lärt sig av sina föräldrar.

Skiva Skota Växjö den 3 april 1941

Äste Ek

Ålars 5

Tranan och Vårfrudagen.

Vårfrudagen brukar vi kalla för tran-
slagen eller väffledagen. Tranan
brukar komma med godaaker
på natten så att vi ha godaaker
na i stumpran eller under ku-
vucknuden när vi vakna. Dessa
godaaker kallar vi för tranemat.
Presenterna brukar mest vara
goster. Vi brukar inte klä ut
oss, utan presenterna brukar lig-
ga i stumpran eller under kuden-
knuden. Man brukar lägga sig
tidligt, kvällen före vårfrudagen
för att, som man säger, tranan
skall träna sig i sång. "Sänta
om vem som kommer först i
sång brukar vi inte göra. Vi brukar
inte heller skriva brevletter

M. 7556:13.

Vi brukar körenat äta väpflor
på vårfrudagen. Skin far är kräd-
gårdsmästare och har en liten
handelskräddgård fyra kilometer
utför Väsjö. Minna föräldrar
har sin branden tillämnat
samma sedvänjor som vi barn.
De ha lärt sig dem från sina
hem.

Skris skola, Väsjö den 3 april 1944

Hem. Eric Pettersson

Måns:5

Tranan och Vårfrudagen.

Vi brukar inte fira vårfrudagen eller vårfrudags afton. I mors barndom firades inte heller dessa dagar. Vi brukar bara "kalla den dagen, Marie beådesedag."

Tranan brukar inte komma med godiscker och presenter. I gamla sagoböcker berättas att man ska lägga sig före mörkrets inbrott.

Först lävlade man om vilken som skulle komma först i säng. Vi skriver ej några tranbrev.

Vi äter inte ~~en~~ något särskilt på de dagarna.

Min mor heter Anna Krook och min far heter

Paul Krook och är utkallad. Honom kan

jag inte fråga, om de tillämpade dessa sedvänjor i han föräldrahem. Mor är hemma och sköter hushållet. I hennes barndomshem fanns ~~man~~ inte dessa sedvänjor.

Skolskola, Värjö, den 3 april 1941

Eva Krook

YILANN V

ALBERTA
FOLKMINNESARKA

1/2/1900 4

Nr. 7556:15.

Samor och Råshuadagen.

512
FOLKMINNESSÄKER

Vi beundra fria bondagen genom att
vi länges ägga skumpan på
syället. På natten kommer samor
och länges gottar i den. Vi kallas
presentera som vi på för samor.
Om länges den sinneras. En del
beundra på den under beundraden, men
för det mesta på vi den i skumpan.

Vi beundra på barnågg och andra gottar.
Om vi inte har varit smilla på dagen, så
på vi smilla smilt. Vi beundra gå och
länga om tidigt på kvällen. Vi beundra

Nr 7556:16.

aldrig sevära bandster till secunda.

Man skall stå rätta på svärdagen.

Ellin för heter. Ses Olsson och är ledarskildsiman.

Den är uttallad, så jag kan inte säga

honom, hur han gjorde den dagen. Min

mamma heter Lisa Olsson. Den gjorde

inte den dagen. Likadant som vi. De

åt bara rätta. Olsson gjorde inte

den den alla i sin bandster.

Ellis skola höjör, den 3 april 1941

Ulla Olsson

Sten 4.

M. 7556:17.

Tranan och Vårfudagen.

Vårfudagen brukar kallas Kranedagen eller vöffeldagen och då äter man vöfflor.

Tranan brukar komma på natten och lägga gafflar i en skumpan, som vi brukar hänga upp på spjället på kvällen. Vårfudagraften skall man lägga sig vid dagljus för att få grädan inbjudad tidigt det året. Sen skall man springa karfota runt huset tre gånger motols för att inte bli ombliten på sommaren. Det sista har jag inte spått varit med om utan det har jag hört

N. 7556:18
mina föräldrar kala om. De är jordbrukare.
Dor heter Arnold Svensson och mor Linnéa
Svensson.

Leirs skola, Växjö den 3 april 1941

May-Britt Svensson

Klass 4.

M. 7556:19.

Baran och Väfnudagen.

Vi brukar fira väfnudagen med kaffe och väfflar. Dessutom brukar mor bjuda på litet extra godisaker. Vi kallar 25: te mars för väfnudagen. Jag hängde stumporna på stycket på väfnudagsafton. På morgonen hade baran varit där med gotter, marzipanägg och karameller.

Vi kallar dessa presenter för baran. Den lägger den inomhus. Väfnudagsafton skall man lägga sig så tidigt, att man stiger kända tyget den kvällen. Den natten kommer baran till oss.

Nr. 7556:20
med tyo i sängen. Vi har samlat
i Herr Stålsens Tält.

Herr Ståls, Tält den 3 april 1941

Inga Ståls

Klas 4

Tranan och Vårfredagen

Vi kalla Vårfredagen för krans-
dagen. Tranan kommer tidigt
på morgonen ~~et~~ och släpar
presenter i skumprarna. Vi kalla
 dessa presenter för kranemat. Tranan
lägger gollerna inomhus. Man lägger
dem i skumprarna. Presenterna som
vi fick i år var apelsiner, kaka och
äpplen. Man skall lägga sig i
dagsljus för "tranan bär ljus i
sänggen." På kranedagen brukar vi
alltid äta vafflar. Den äter vi nygr

M. 7556 : 22

de gottarna, som vi fick av kransen.
Den är sjöman och är med på val-
fångst.

Skris skola, Växjö den 3 april 1941

Margit Magnusson

Klas 4.

Varan och Väfnudagen.

På väfnudagen brukas Varan
komma med presenter. Det är
mest gaffer. Gafferna kallas
vi kramak. Vi får gafferna i
en skumpa, som vi kanger ut
på kvällen. På väfnudagen
skall man lägga sig vid
dagslys. På kvardagen brukas
vi få väfflar. På väfnudagen
skall man springa sju gånger
rund huset för att man inte
skall slå sig på fötterna

N. 7556:24.

om sommaren. Min far heter
Anton Georg Petersson och mor
Emme Maria Petersson. De är
godbrukare. Mina föräldrar
har klängt samma redvägar
i sin barndom. De har lärt
sig dem av sina föräldrar.

Skris skola, Växjö den 30 juni 1891

Rud Petersson

Klass 4

Tranan och Vårfrudagen.

Vi firar vårfrudagen som andias
högtider. Vi brukar kalla vårfru-
dagen för brandagen. Tranan
brukar komma med godsaker
till oss. Dem kallar vi tranmat.

På vårfrudagsafton kväll hänger
vi upp en ren skumpra på
kabelugnsrygget, och där-i lägger
tranan godsakerna. Vi brukar få
gräskägg, chokladbitar och kolar.

Hemma hos oss är det ingen som
blär ut sig, ^{om} ut tranan kommer

En
Anders

N. 7556:25

dit med godis på maten. Min
far talade om att i deras barn-
dom fick de lägga sig vid dagsljus
vi brukar inte tänka om att komma
först i säng, men i stället att
komma först upp på morgonen
för att se vad vi har fått i skum-
pan. Slåpa brukar skriva vi aldrig
på vårbrudagen åter vi täfflar. Min
far är stalletstare blif Nilsson
Teleborg, Växjö

Skriv skol, Växjö den 3 april 1941

Lena Nilsson

Klass 4

N. 7556 : 25

dit med godis på maten. Min
far talade om att i deras barn-
dom fick de lägga sig vid dagsljus
vi brukar inte färdla om att komma
först i säng, men i stället att
komma först upp på morgonen
för att se vad vi har fått i skum-
pan. Släpa brukar skriva vi aldrig
på någondagen åter vi täppla Min
far är skallebästare Blop Nilsson

Teleborg, Växjö

Skinn skola, Växjö den 3 april 1941

Lena Nilsson

Klass 4

N. 7556:26.
Stranen och Värfudagen.

Värfudagen firas som en högtid dag.

Jag brukar kalla denna dagen för
krandagen. Stranen brukar komma
med godsaker på krandagen. Godsakerna,
som man får av kranen, kallas kran-
~~slags~~ mat. Jag brukar hänga upp en
skumpra på spidskössen. Den kommer
kranen och lägger godsakerna där. Stranen
lägger godsakerna inomhus. Jag brukar få
gotten. Man brukar lägga sig vid dagafins,
för kranen kommer innan det blir mörkt.
Man äter näfflar på krandagen. En

M. 7556:27

del kallas den näffledagen. Mina föräldrar
äro landbrukare.

Skris skola, Kårigö den 3 april 1941.

Stige Johansson

Klass 4.

M. 7556:28.

Stranan och Vårfrudagen.

Vi brukar fira vårfrudagen.

Den dagen baktar vi för stranan. Stranan brukar alltid komma med godisaker. Jag baktar dessa presenter för stranmat. Jag brukar få presenterna i smulor. Stranan lägger dem i smulorna. Jag fick smulor och karameller. Man skall lägga sig tidigt den kvällen för att stranan skall komma med stranmat. Jag brukar

N. 7556: 29

åta väfflen på värfvudagen.
Min mor heter Anna Carlsson
och är jändbrukare.

Skien skola, Norge den 3 april 1941

Måns Carlsson

Ålås 4

N. 7556:30

OLU
FOLKMINNESÅRKEI

Tranan och Vårfrudagen.

Vårfrudagen firas vartenda år den 25
mars. Jag kallar denna dag Transdagen.

Tranan brukar komma om natten mellan
Vårfruaften och Vårfrudagen. Vi kallar
godakorna för Transmat. Vi får dem
genom att sätta spjället. Tranan ligger den
inombes. Den lägger dem i skuggorna. Vi
får koka och skoblad m. m. Den oss är
det ingen som slår ut sig och lammar
dem. Man skall lägga sig vid dagljus.
Man skall lägga sig tidigt för annars
får inte Tranan komma fram. Vi åker

N:o 7556:31.
välför på välfruadagen. Man brukar i landet
springa bräfota runtom huset välfruadagen.
Särskt jordbrukare. Det fanns inga sådana
sedvanor i från och mot ungdom

Skris skola, Västerås den 3 april 1941

Stult Skörm Klara 4.

N:o 7556
Svaran och Vårfrudagen.

Vårfrudagen firar vi med
att man bakar väfflar. På vår-
frudagen får jag kanelmat, som
kommer karamen kommer
med skumpanna fäcker jag
vid min säng. Det är så
skönt när jag vaknar
och finner skumpanna
fulla med godis. Min far är
folkskollärare hem far
har varit med om att äta
väfflar och få kanelmat på

1.7556³³
vårbrudagen. Men är från
Botulän, där det var brukligt
med krambror, som delades
ut tidigt på morgonen.
Barnen rikades fulla med bilden
av gråskävingar, som rekte till
Blå-kulla och med gråsk-
hönan och ägg, samt örnbe-
rim.

Hein Hobla, Växjö den 3 april 1941

Bengt Wallgård

Mass 3

LUND
FOLKUNIVERSITET
FOLKUNIVERSITET

1/11/3

Tranan och värfvudagen.

Värfvudagen firas var år den 25 mars. Jag
kallar den dagen branddagen. Allt land kom-
mer brann med brannellen. Jag kallar den
brannat. Den kommer genom skogskanten.

Allt land brukar hon lägga den inomhus. Den
lägger den i en skumma. Vi brukar bara
gi brannellen. Det som är det inte någon,
som klär ut sig. Man skall lägga sig
dags. Man skall lägga tidigt för
att man skall komma till brann kommer
Vi brukar aldrig följa hemma. Vi
brinner inte några brer. Vi brukar

N. 7556:35

ata näppla. Man brukar springa runt
skogen ett slag. Man färdlar är jond-
brakar.

Skiss skola, Väje, den 3 april 1941

Siv Skom Klass 3

Ms. 7556:36.

Upprättad af
FOLKMINNESARKIV

Tranan och Värfudagen.

Vi brukar fin värfudagen den ty-
gstenfäns mars. Tranan kommer till
oss med goster, kolar och mycket
annat. Tranan lägger presenterna
under skredskuden eller i en skum-
pa. Tranan lägger gosterne i snorbus.

Man gömmer dem i rummet. Jag
fick väfflar och kolar. Det är en som
blår ut sig. Man har förgat sig
med kot. Man skall lägga sig vid
slagslug. Man brukar tvila om vem
som kommer först i vång. Den som

M. 7556:37

kommer sist i säng håller man fru-
man, Maria bebildningsdag har många
namn t ex handlaggen och väffelsta-
gen. Vi äter väfflar på väffelagen.
Det är gudsfänt på ~~en~~ Maria be-
bildningsdag. Sagga är jordbrukare.

Skis skola, Väsjö den 3 april 1941.

Bert Johansson Klass 3.

N. 7556:38.

IND. G. A. 1847
POLKJÄNNESARKI

Tranan och vårfrudagen

Vi finna inte vårfrudagen
på något särskilt sätt.

Vi kalla vårfrudagen för
Maria - heligedag.

Tranan brukar komma
med godsaker. Vi kalla
dem för tranemål. Tranan
lägger godsakerna i en
skumma. Det är nog
mer, som stöpar in
godsakerna. i skumman på

M. 7556:39

kvällen, när vi har sammat
Man ska lägga sig tidigt
på vårfredags afton, för
att kranan ska komma.
För ~~der~~ Thure Salomonsson
och är landbrukare.
Man är född i Blekinge
där ~~den~~ ^{man} sederänkas inte
källängas.

Hier skola, Lär^r den 3 april 1941
Eend Salomonsson Klass 3.

Tranan och Vårfrudagen.

Vi brukar fira vårfrudagen med
kaffe och vällar. Vi brukar
fira den kungöfentl morn för
vårfrudagen. Jag fick beammeller
och galler. Jag hallar det beammelt.
Jag hängde skumpan vid sprisen
på vårfrudags afton. När jag vaknade,
hade tranan varit där med got-
ter och lagt i skumpan. När
lägger sig tidigt för att inte
behöva kända luset den kvällen.
Vi har landbruk.

No 7556:41

Pharis shadai, Väijö den 3 april 1941.
Knut Johansson Utlaas.

M. 7556j/42
TRANAN OCH VÄRFRUDAGEN

Vi bruka aldrig fira värfrudagen.

Vi kalla den dagen Marie-bäddesdag

Men kranan brukar aldrig

komma hit med godaker eller

presenter. Imors barndomsk

brukade man ej heller fira den

dagen. Har ej mer att skriva

om Tranan och Värfrudagen

Skiv skola, Växjö den 3 april 1941

Ann-Marie Krook, Klass 3